

JHL

HOT OCH VÅLD INOM JHL:S AVTALSBRANSCHER

Sakkunnig i arbetslivsfrågor Merja Hyvärinen

MÅNGA FORMER AV VÅLD PÅ JOBBET

https://www.osmosis.org/learn/Workplace_violence:_Nursing

INOM VILKA JHL-YRKEN UTSÄTTS ARBETSTAGARE FÖR VÅLD OCH HOT?

- Inom social- och hälsovården
  - Närvårdare, sjukskötare, personliga assistenter, akutvårdare, vårdassistenter
- Inom pedagogik och handledning
  - Arbetstagare inom småbarnspedagogiken, ungdomsarbetare, skolgångshandledare, barnskyddsarbetare
- Inom trafiksektorn
  - Konduktörer, busschaufförer, spårvagnsförare
- Inom räddningsväsendet
  - Räddningspersonal, akutvårdens personal, ambulansförare
- Inom säkerhetsbranschen
  - Flygplatsernas säkerhetskontrollanter, gränsbevakare, fångvårdens personal, poliser
- Inom andra yrken som innehåller kundbetjäning, till exempel personal på bibliotek och museer

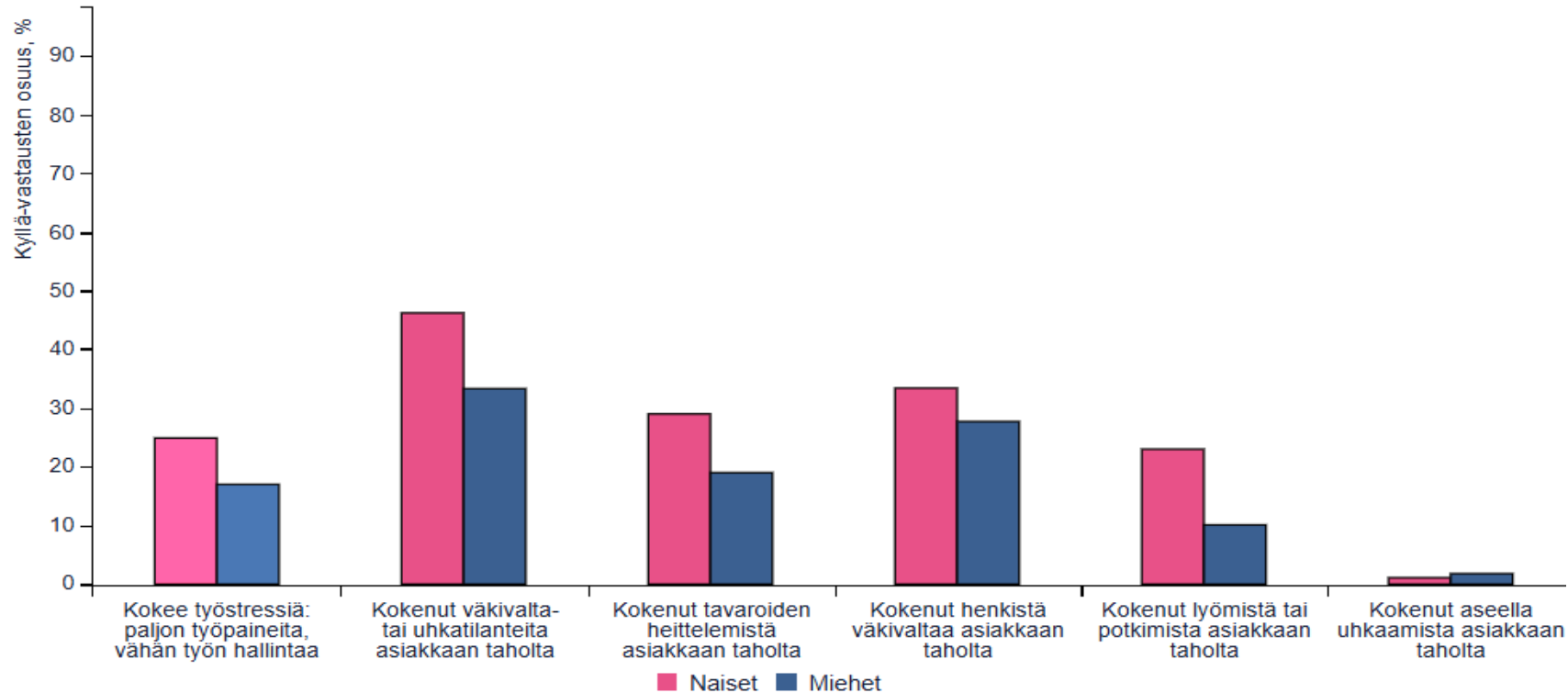
HURDANT VÅLD?

- Folk slår, sparkar, spottar, klöser, biter, stryper, knuffas och kastar saker
  - <https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/potilas-puukotti-tyontekijaa-kainuun-keskussairaalassa-sairaanhoitajalle-vammoja>
- Man kan bli dödshotad, hotad med egg- eller skjutvapen, någon kan hota att busa sitt husdjur på en
  - I slutet av en spårvagnsförarens skift drog den sista kunden ett skjutvapen när hen steg ur vagnen och hotade föraren med det. Föraren lyckades stänga dörrarna, men vagnen hade ett lågt golv och inga platser att gömma sig. Den hotfulla personen gick runt hela vagnen med vapnet riktat mot föraren, men sköt lyckligtvis inte.
- Psykiskt våld: klienter, patienter eller anhöriga beter sig hotfullt eller aggressivt, beskyller eller kritiserar utan orsak, undervärderar arbetstagarens yrkeskunskap, skriker eller förolämpar hen (gäller i synnerhet arbetstagare med invandrarbakgrund), arbetstagaren blir utfrysad från den övriga arbetsgemenskapen.

RESULTAT FRÅN KOMMUN10-UNDERSÖKNINGEN 2022

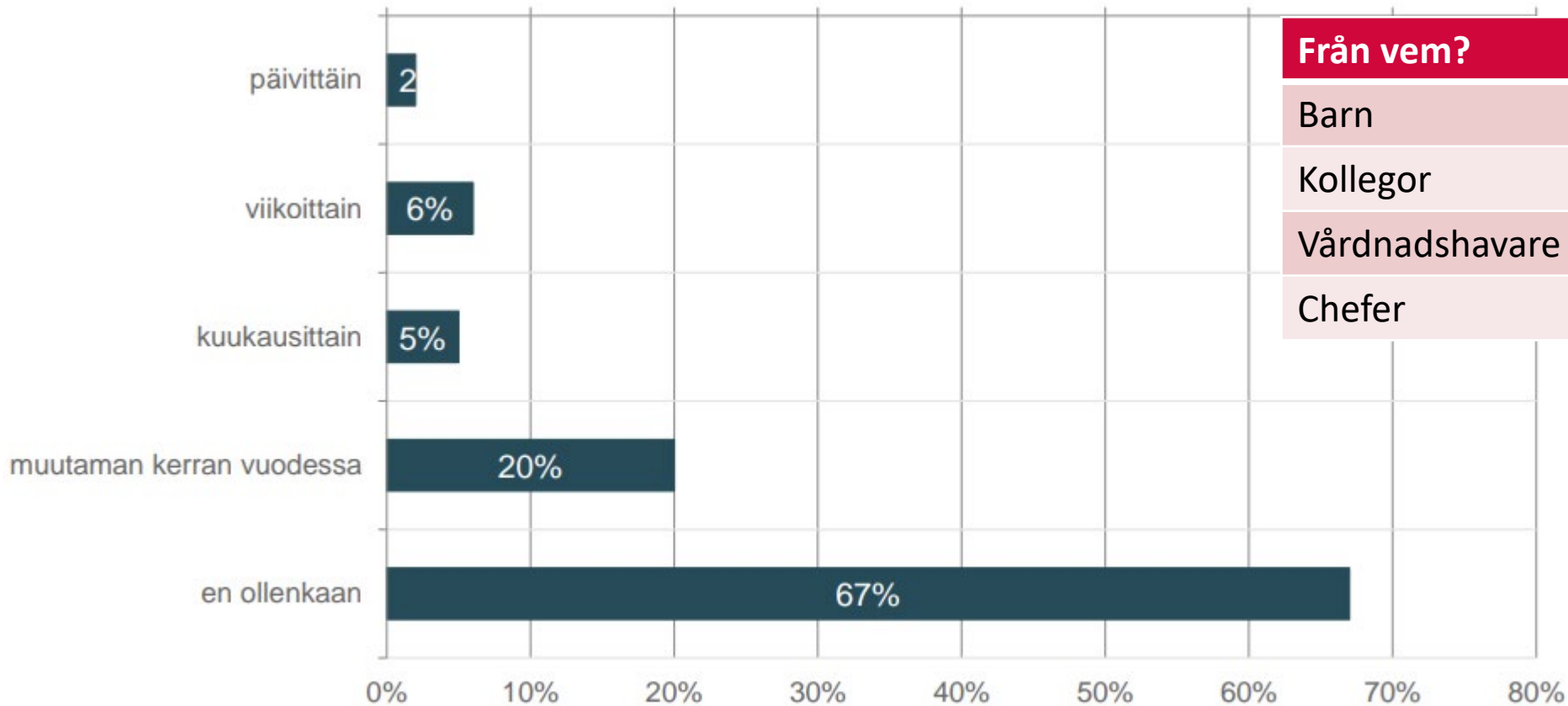
TYÖSTRESSI JA VÄKIVALTA

Suurempi luku, suurempi osuus kokenut mainittua asiaa. Asteikko 0-100%.

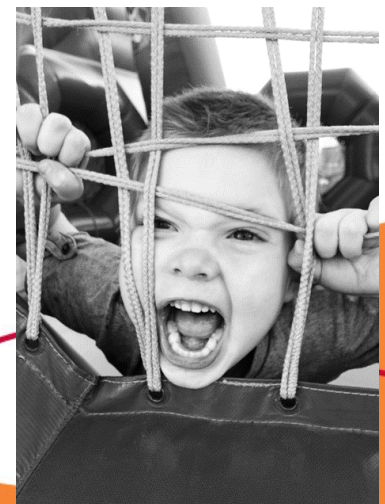
HAR DU UPPLEVT PSYKISKT VÅLD PÅ JOBBET UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA?

- SMÅBARNSPEDAGOGIKENS PERSONAL 2024

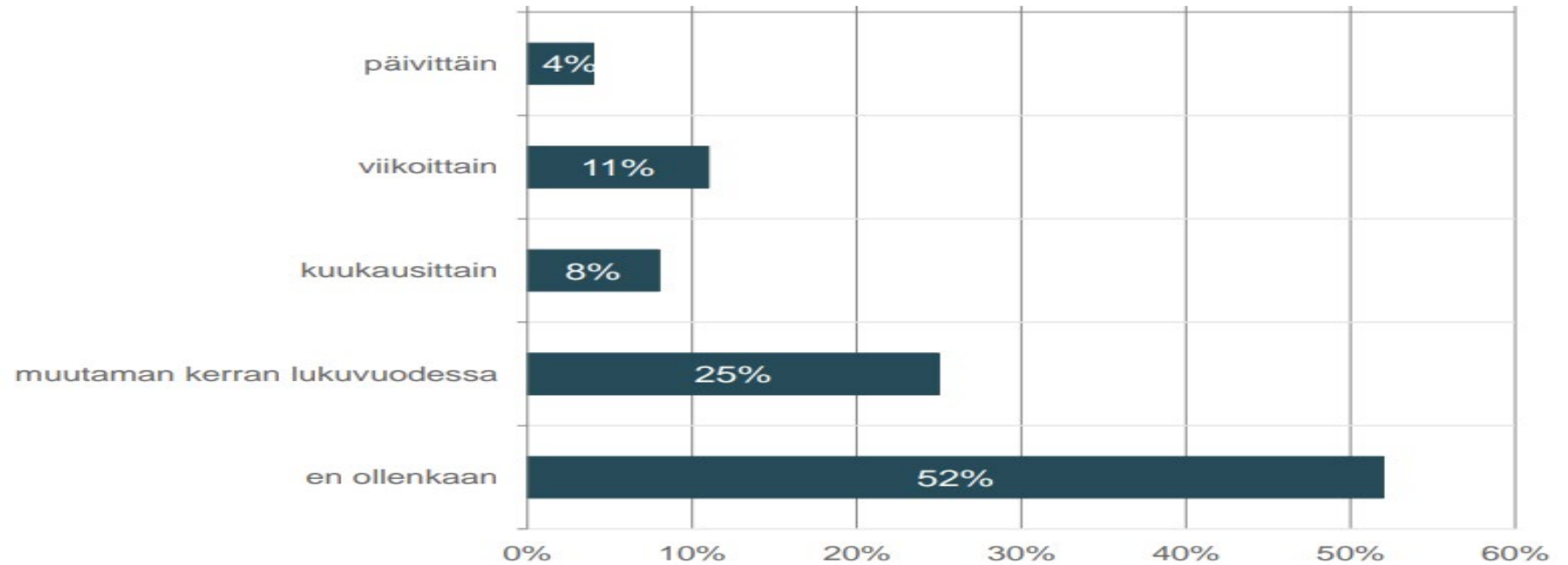
Från vem?

Barn	40 %
Kollegor	52 %
Vårdnadshavare	14 %
Chefer	21 %

HAR DU UPPLEVT PSYKISKT VÅLD PÅ JOBBET UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA?

- SKOLGÅNGSHANDLEDARE 2024

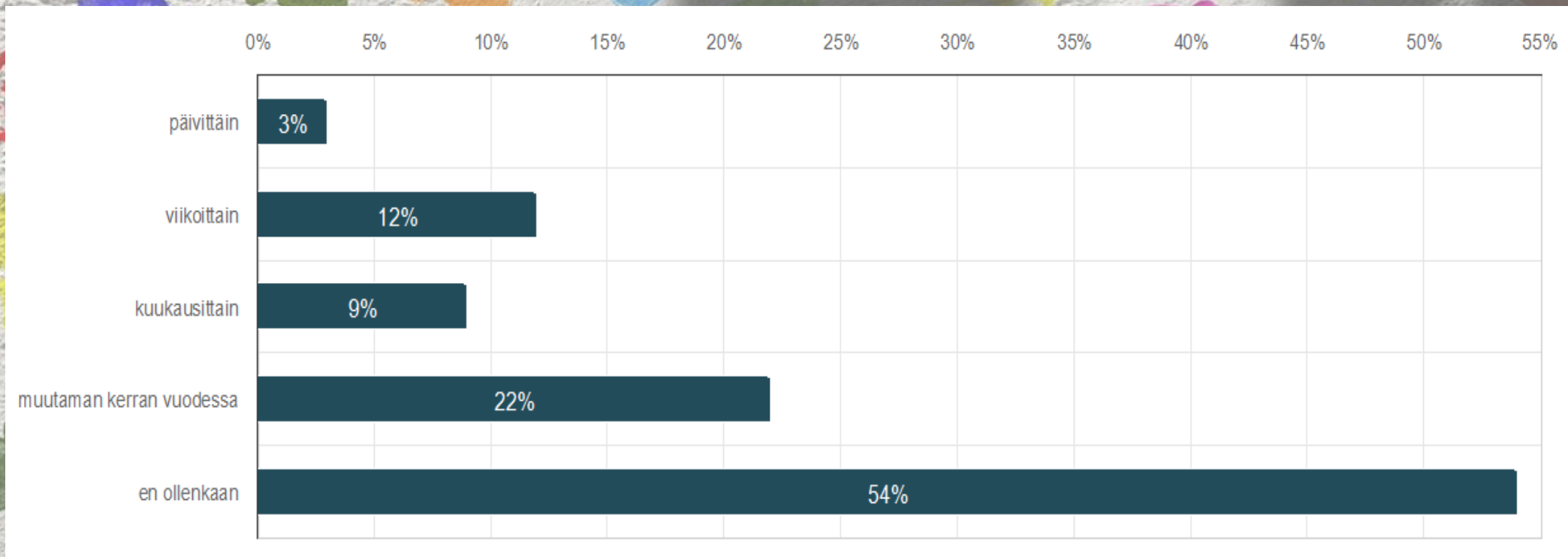

Från elever eller studerande	77,0 %
Från kollegor	27,6 %
Från vårdnadshavare	5,0 %
Från chefer	8,7 %

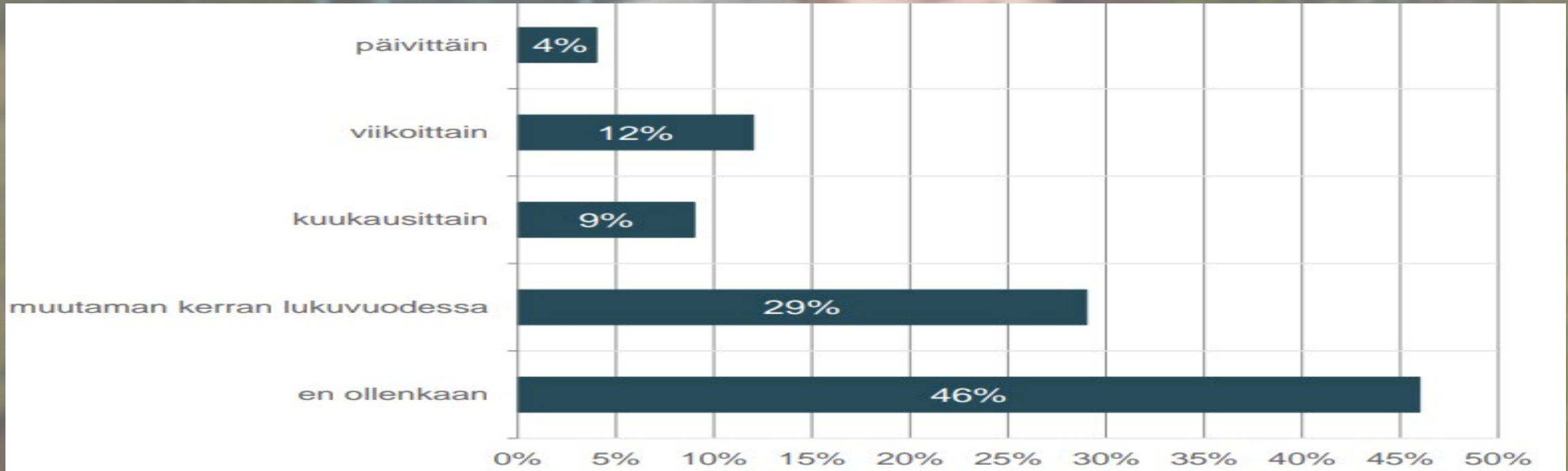
HAR DU UPPLEVT FYSISKT VÅLD PÅ JOBBET UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA?

- SMÅBARNSPEDAGOGIKENS PERSONAL 2023

HAR DU UPPLEVT FYSISKT VÅLD PÅ JOBBET UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA?

- SKOLGÅNGSHANDLEDARE 2024

HAR DU I ANKNYTNING TILL DIN ARBETSROLL UTSATTS FÖR HOT ELLER MOBBNING I SOCIALA MEDIER UNDER DE SENASTE 12 MÅNADERNA? UNGDOMSARBETARE 2024

- **Åtta procent har utsatts**
  - **71 % av unga**
  - **17 % av vårdnadshavare**

RIKTADE TRAKASSERIER

- Inrikesministeriets arbetsgrupps rapport 2021:3: Effektivisering av åtgärderna mot riktade trakasserier (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162834/SM_2021_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y).
- Strafflagen 25 kap 9 § 2 mom: Det är fråga om olaga hot om man hotar någon med brott under sådana omständigheter att den hotade har grundad anledning att frukta för att hens eller någon annans personliga säkerhet eller egendom är i allvarlig fara.
  - Det kan vara fråga om dödshot eller hot om misshandel, sabotage, stöld eller skadegörelse.

- Vem riktas trakasserierna mot?
  - Poliser, åklagare, domare
  - Naturresursinstitutets experter
  - Migrationsverkets personal
  - Social- och hälsovårdspersonal
  - Forskare och journalister
  - Organisationer och föreningar
  - Personal på Fpa, banker och försäkringsbolag, som fattar beslut som påverkar folks liv.

ATT NOTERA

- Arbetsgivaren är skyldig att göra en riskbedömning.
  - T.ex. inom pedagogik och handledning och inom social- och hälsovården saknas ofta riskbedömningar, eller så är de bristfälliga eller ouppdaterade.
- Tillräcklig personaldimensionering är enligt forskning ett sätt att förebygga situationer med störande beteende.
  - Många branscher där det förekommer mycket våld har för lite personal på plats (småbarnspedagogiken, social- och hälsovården...)
- Ofta rapporteras våld inte till arbetsgivaren < upplevs som onödigt, eftersom inget förändras.
- En betydande del av våldsamma eller hotfulla situationer leder inte till några konkreta åtgärder för att förbättra säkerheten.
- Arbetstagare får ofta inte ändamålsenlig utbildning för att hantera våldsamma situationer.
- Är ett attitydproblem: inom många branscher anses våld och hot om våld höra till arbetsbeskrivningen.

TACK! 😊